

Beslutsexempel – Beslut om att utföra temporära åtgärder.

Föreläggande om att genomföra temporär åtgärd av föroreningskada på dricksvatten vid ABC AB avseende fastigheterna Brant 2 och Brant 3, kommunen

Beslut

Tillsynsmyndigheten förelägger ABC AB (organisationsnummer 000000-0000) att genomföra följande åtgärder, kontroller och rapportering i samband med temporär åtgärd av förorening i dricksvattenbrunnar inom fastigheterna Brant 2 och Brant 3:

1. Om inte annat framgår av detta beslut ska efterbehandlingsåtgärden genomföras i enlighet med anmälan daterad 2024-09-01.
2. Installation av totalt sex kolfilter ska vara genomförd senast 2024-10-07.
3. Tillsynsmyndigheten ska meddelas när installationen av samtliga kolfilter är genomförd.
4. Provtagning av filtrerat vatten från samtliga fem närboendes hushåll ska ske snarast möjligt men senast (datum) efter installation av kolfiltren. Redovisning av provtagningsresultaten ska ske till tillsynsmyndigheten senast två veckor efter genomförd provtagning.
5. Analyser av ska ske av ackrediterat laboratorium.
6. Val av ett hushåll som ska representera de övriga hushållen för fortsatt provtagning av filtrerat vatten ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Redogörelse för ärendet

En anmälan inkom 2024-09-01 till tillsynsmyndigheten med redogörelse om en temporär åtgärd enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den temporära åtgärden gäller installation av kolfilter i inlopp för dricksvatten till fem närboendes hushåll samt bolagets kaffeautomat på grund av förorenat dricksvatten.

Uppmätta halter av perfluorerade ämnen (PFAS) i dricksvattnet ligger inom ett intervall där det enligt Livsmedelsverkets rekommendationer är säkert att fortsätta använda vattnet som vanligt. Det är dock motiverat att vidta åtgärder för att sänka halterna till en nivå under det riktvärde som förespråkas. Uppmätt halt av trikloreten (TCE) i bolagets dricksvatten har varit över Livsmedelsverkets gränsvärde för TCE i dricksvatten (x mikrogram/liter).

Tillsynsmyndigheten har skickat remiss till kommunens miljöförvaltning, för synpunkter. Miljöförvaltningen instämmer i motiverad åtgärd och anser att filtrerat vatten från samtliga hushåll initialt ska provtas. Miljöförvaltningen anser även att val av hushåll för den uppföljande månadsvisa provtagningen ska ske i samråd med tillsynsmyndighet.

Bolagets beskrivning av åtgärden

Den temporära åtgärden innebär att fem kolfilter installeras enligt modell F-M för de närboendes hushåll samt att ett kolfilter installeras enligt modell AK-44M för en av bolagets kaffemaskiner.

Bolaget har under en testperiod testat olika kolfilter och har i samråd med tillsynsmyndigheten och fastighetsägare kommit fram till att kolfilter vid inlopp till hushåll och inkommande vatten till kaffemaskin är den optimala temporära åtgärden. Under testperioden har filtrerat vatten analyserats och resultaten visar en reningsgrad som är acceptabel då halterna av PFAS och TCE i filtrerat vatten är under laboratoriets rapporteringsgräns.

De mätbara åtgärds målen är att:

(1) PFAS-halten i dricksvatten ska vara <XX nanogram/liter enligt Livsmedelsverkets rekommendationer.

(2) TCE-halten i dricksvatten ska vara <xx milligram/liter enligt Livsmedelsverkets gränsvärde.

Bolagets bedömning är att kolfiltren som installeras i hushållen har en livslängd på 6 månader - 1 år. Modellen som ska användas för hushållen antas av bolaget ha samma reningsgrad som liknande filter som tidigare har testats av bolaget. Bolaget anser vidare att filtrerat vatten från ett av de fem filtren i hushållen kan provtas för kontroll av reningsgraden och säkerhetskontroll att de mätbara åtgärds målen uppnås.

Bolaget föreslår att hushållet med små barn alternativt ett hushåll med flest boende väljs ut att provtas för att representera de övriga hushållen. Provtagning ska enligt bolaget ske efter installation och därefter en gång varje månad i ett år. Modellen som ska installeras i hushållen anses inte behöva backspolas vilket även framgår av den produktmanual som skickats till tillsynsmyndigheten i samband med anmälan.

Bolaget bedömer att filtret som installeras vid bolagets kaffemaskin har en livslängd på 1-2 år. Den utvalda modellen av kolfilter kräver backspolning var tredje dag som ska skötas av bolagets personal. Bolaget har redan testat filtret som visat att en reningsgrad uppnås i enlighet med åtgärds målet. Provtagning av bolagets vatten kommer enligt bolaget att ske varannan månad efter installation eftersom de bedömer att ingen provtagning behöver utföras direkt efter installation. När filtret använts i 1 år bedömer bolaget att provtagning kan ske varje månad.

Samtliga filter (både för hushållen och för bolaget) behöver installeras frostfritt. Risken för bakterietillväxt i samtliga filter bedöms, enligt bolagets anmälan, som låg vid normal användning. Skulle vattnet stå still veckovis kan risken öka vilket kan leda till att filterspolning kan behöva utföras en gång per vecka alternativt att ett lågt vattenflöde lämnas påslaget under den tid då vattenanvändningen tillfälligt är lägre eller har upphört. Bolaget kommer att anlita en extern fackman för installation av kolfilter i närboendes hushåll. Skötsel, d.v.s. provtagning av vatten och eventuellt byte av filtermassa i kolfiltren i hushållen kommer att skötas av en extern part som bolaget anlitar. Installation av kolfilter vid bolagets kaffemaskin kommer att utföras av bolagets underhållspersonal.

Bolagets beskrivning av rapportering till tillsynsmyndigheten

Bolaget kommer att rapportera första kontrollen av filter till tillsynsmyndigheten för att därefter redovisa de månadsvisa provtagningssvaren halvårsvis till tillsynsmyndigheten. Om reningsgraden ändras och filtren i hushållen och bolagets kaffemaskin inte uppfyller önskad effekt kommer bolaget att ordna med utbyte av filtermassa. Avvikelsen kommer att rapporteras till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndighetens bedömning

Tillsynsmyndigheten har granskat anmälan enligt § 28 förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Tillsynsmyndigheten är positiv till att en temporär åtgärd snarast genomförs eftersom det är angeläget att halterna av klorerade lösningsmedel och perfluorerade ämnen i dricksvatten minskar. Den temporära åtgärden är att betrakta som en tillfällig åtgärd tills föroreningsituationen utretts.

Parallellt med den temporära åtgärden är det därför viktigt att föroreningsituationen undersöks vidare för att kunna lokalisera föroreningarnas källområde och på sikt kunna begränsa den och genomföra en slutlig åtgärd.

Tillsynsmyndigheten bedömer att den beskrivna temporära åtgärden kommer att reducera föroreningsmängden i dricksvatten till en nivå där de mätbara åtgärds målen uppnås. Det är

motiverat med en initial provtagning av samtliga hushållens vatten för att säkerställa installerade filters funktion. Det är även angeläget att upprepad provtagning sker av filtrerat dricksvatten för att säkerställa låg halt av föroreningarna i dricksvatten.

För att snarast möjligt men senast (datum) initiera den temporära åtgärden anser tillsynsmyndigheten att det är mycket angeläget att bolaget omgående beställer kolfilter och anlitar en extern entreprenör för installationen. Bolaget bör snarast möjligt ha dialog med fastighetsägarna för att bestämma datum för installation och provtagning. Det är även viktigt med en fortsatt dialog gällande den provtagning som bör genomföras en gång per månad.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Föreläggandet sker med stöd av 26 kap. 9, 19, 21 §§, 2 kap. 2, 3, 7, 8 §§ och 10 kap. 1, 2 och 4 §§ miljöbalken.

- 26 kap. 9 § miljöbalken anger att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas.
- 26 kap. 19 § miljöbalken anger att den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön skall fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.
- 26 kap. 21 § miljöbalken anger att en tillsynsmyndighet har rätt att begära de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.
- 2 kap. 2 § miljöbalken anger att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.
- 2 kap. 3 § miljöbalken anger att alla som driver eller avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.
- 2 kap 7 § Kraven i 2-3 §§ gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.
- 2 kap. 8 § miljöbalken anger att den som bedriver en verksamhet ska bekosta de skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått som behövs för att förebygga eller avhjälpa skada på miljön.
- 10 kap. 1 § miljöbalken anger att bestämmelserna i kapitlet syftar till att ange ansvar för efterbehandling av förorenade områden.
- 10 kap. 2 § miljöbalken anger att den som har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har orsakat en förorening ansvarar för att efterbehandla området så att det inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.
- 10 kap. 4 § miljöbalken anger att om verksamhetsutövaren inte kan utföra eller bekosta efterbehandling kan fastighetsägaren bli ansvarig under vissa förutsättningar.

Ni kan överklaga beslutet
Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet
Beslutet har fattats av XX
handläggare/miljöinspektör

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift

Kopia till
Konsult

Bilagor

1. Överklagandehänvisning